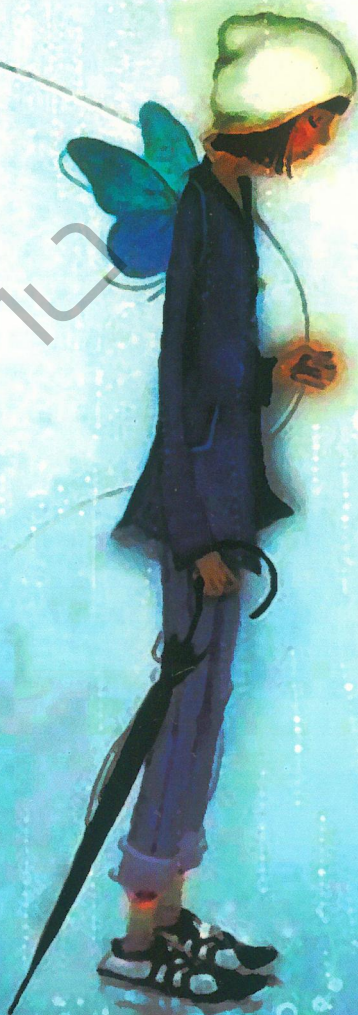

ความจริงสีดำ

"ความจริง"
มักสะท้อนโลก
สะท้อนสังคม
สะท้อนครอบครัว
สะท้อนคน
แม้กระทั่งคุณ !

Novelly Publishing Co., Ltd.

คุณยิ้มรับมันได้ไหม "ความจริง"

ความจริง มักสะท้อนโลก สะท้อนสังคม สะท้อนครอบครัว สะท้อนคน สะท้อนคุณ

ความจริง สีดำ

รวมเรื่องสั้น ของวิชาญ อัยรักษ์

ในโลกปัจจุบันนี้ถึงแม้จะเจริญและยังพัฒนาต่อเนื่องอย่างไม่หยุดด้วยรวดเร็ว แต่ก็ด้านวัตถุเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ในขณะที่จิตใจของผู้คนถูกความโลภ ความเห็นแก่ตัวครอบงำ จนไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างชั่วและดีได้

คนที่ซื่อสัตย์ เชื้อมั่นในอุดมการณ์ และเห็นแก่ประโยชน์ของผู้ด้อยโอกาส กลับถูกผู้มีเงินและอำนาจปลดชีวิต โดยไม่ได้คำนึงว่า เขาจะเป็นลูก เป็นพ่อ หรือเป็นสามีของใคร

ผู้คนตัดไม้ ทำลายป่า ฆ่าสัตว์ร้ายกับไม่สำนึกกว่าที่เราทุกคนเกิด เติบโต และอยู่มาได้ทุกวันนี้จมีเรี่ยวแรงไปถูกรานป่าและสัตว์น้อยใหญ่ นั่นก็เป็นเพราะธรรมชาติได้ให้อาหาร ให้ที่อยู่อาศัย และให้อากาศบริสุทธิ์กับเรา

ลูกชวานาบางคนพลาดโอกาสเรียนหนังสือสูงๆ เพียงเพื่อให้เราได้มีข้าวสวยร้อนๆ ไว้รับประทานกันอย่างทั่วๆ ขว้างๆ ได้โดยไม่ต้องเสียตาย

ผู้คนโทษภัยธรรมชาติ โทษโรคภัยต่างๆ ที่คร่าชีวิตบุคคลอันเป็นที่รัก โดยไม่รู้เลยว่าอันที่จริงสิ่งอันน่าสลดใจที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลจากการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น

ทางสำนักพิมพ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ได้ให้ข้อคิด ไว้เป็นอุทาหรณ์กับเพื่อนมนุษย์ทุกท่าน ให้ร่วมตัวร่วมใจกันทำความดี ยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรม เพื่อทดแทนบุญคุณแผ่นดินเกิดและผู้มีพระคุณ และให้ลูกหลานของเราสามารถเติบโตขึ้นมาในสังคมที่เจริญทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ

ด้วยความปรารถนาดี

Novelty Publishing

คำนำผู้เขียน

ทันทีที่ทราบข่าวว่า สำนักพิมพ์ โนวেলตี้ ได้รวมเล่มเรื่องสั้นของผมนั้น ในฐานะของคนชอบอ่านและชอบเขียนหนังสือ มีทั้งดีใจและวิตกกังวล ดีใจว่าเรื่องสั้นที่ตนถนัดและทรงประสบการณ์ สะสมเขียนเก็บไว้เป็นเวลานาน ถูกรวบรวมเป็นเล่มไว้ในที่เดียวกัน เพื่อนำสู่สายตาสาธารณชนอีกครั้งหนึ่ง หลังจากทีเรื่องสั้นเหล่านี้เคยผ่านการตีพิมพ์ในนิตยสารต่างๆ มาบ้างแล้วอย่างฉาบฉวยและประปราย

ในส่วนของความวิตกกังวลนั้น กลัวว่างานเขียน ซึ่งเปรียบเสมือนอาหารที่กูกินนมอย่างผมนั้นจะปรุงไม่ถูกลิ้นของท่านผู้บริโภค แต่ก็ยังเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของสำนักพิมพ์ โนวেলตี้ว่า ได้คัดสรรงานชิ้นนี้ของผมอย่างรอบคอบแล้ว และรวมเรื่องสั้นเล่มนี้จะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่า ผมพอจะมีโอกาสรับใช้สังคม ด้วยการเขียนเรื่องสั้นสร้างสรรค์ที่แฝงด้วยแนวคิดจิตนิยมต่อไปได้หรือไม่ ท่านผู้อ่านท่านนั้นเป็นผู้ประกาศิตหรือผู้พิพากษาชั้นสูงสุดอนาคตงานเขียนของผม ผมถูกความยากจนบังคับให้ตัวเองต้องมีอาชีพเป็นครู โดยครูบาอาจารย์ อดีตคิดความเป็นครูเข้าเส้นเลือดมาตั้งแต่อายุย่างเข้าปีที่สิบห้า งานของผมส่วนใหญ่จึงถ่ายทอดออกมาจากประสบการณ์ชีวิตของงานครูเสียส่วนใหญ่ แต่ก็มีบางเรื่องทีลอดรู้โรงเรียนออกไปบ้าง แต่ก็ไม่ได้ไกลเกินกว่าที่จะได้ยินเสียงกระดิ่ง

ขอขอบคุณสำนักพิมพ์ โนวেলตี้ ที่ให้สิ่งที่มีค่าเหนือสิ่งอื่นใดคือ “โอกาส” และขอขอบพระคุณหลายท่านที่ให้งำลังใจ วิจารณ์ เสนอแนะ ด้วยดีเสมอมา

โดยเฉพาะผู้อ่านทุกท่าน ที่ผมถือว่าท่านคือผู้ที่จะแหวกม่านเวทที่บรรณพิภพ
ให้มีช่องว่างเพียงเล็กน้อยพอที่ผมจะเบียดตัวหรือโผล่หน้าออกไปให้ผู้ชมเห็นหน้า
ค่าตาได้บ้าง เท่านั้นก็พอใจอีกใจแล้ว

ด้วยความนับถือ

วิชาญ อัยรักษ์

ตัวอย่าง

เมื่อคนเป็นครูปรับเปลี่ยนงานเขียนจาก “ซอล์คบนกระดานดำ” มาสู่ “ดินสอบนกระดาษ” โดยใช้กรอบแนวคิดของการศึกษาตลอดชีวิตที่ผสมผสาน บูรณาการระหว่างการศึกษาในโรงเรียน การศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษา ธรรมชาติวิสัย ด้วยประสบการณ์อันยาวนานของชีวิตผ่านแว่นขยายที่ส่องลึก ไปในทุกมิติ จึงเป็นที่มาของวรรณกรรมเรื่องสั้นที่สำนักพิมพ์ดวงกมล เชียงใหม่ จัดพิมพ์ขึ้นในครั้งนี้

ครูวิชาญ อัยรักษ์ สะท้อนภาพชีวิตมนุษย์ที่ผ่านสถาบันครอบครัว การศึกษา ศาสนา องค์กรวิชาชีพ ท้องถิ่น ชุมชน สังคมไทย สังคมโลก ในวรรณกรรมเรื่องสั้น 22 เรื่อง โดยมีจุดเน้นด้านคำนิยม เจตคติ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ประเพณี วัฒนธรรม ที่ทุกคนควรตระหนัก และรู้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลงของกระแสโลก เพื่อให้สิ่งมีชีวิต มนุษย์ พืช สัตว์ จะได้อาศัย อยู่ร่วมกันในโลกใบนี้ด้วยความเอื้ออาทร เป็นกัลยาณมิตร และเคารพใน ศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน ก่อนที่ทุกชีวิตจะลาลับจากโลกในระบบสุริยจักรวาลนี้ไป

ความพึงพอใจของผู้อ่าน จะเสริมสร้างพลังปัญญาที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน ตัวตนของครูวิชาญ อัยรักษ์ ให้ปรากฏแก่สังคมสืบต่อไปในอนาคต

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรวิทย์ จินดาพล)

ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สารบัญ

แรงบันดาลใจ	1
จดหมายจากกรุงเทพฯ	21
ความจริงสีดำ	45
สิงห์จอมโว	55
พรานเมือง	65
กรรม	71
หางคะแนน	79
เจาะเลือด	87
คนทีวี	95
เดชนางตะเคียน	105
โฆษกเทวดา	115
ผิดตัว	129
แมงเมา	141
สมบัติมหัศจรรย์	149
เลิกแล้วค่ะ	159
เมียครู	165
จอมอิทธิพล	189
ลูก..แม่ขอโทษ	205
ห่วย ห่วย ห่วย	215
ข้อเท็จจริง	223
เตือนภัย	233
ลูกหมาลูกคน	239

แรงบันดาลใจ

พ่อผมรับมรดกการทำนามาจากปู่และย่า แม่ผมก็เป็นทายาทการทำนาของตาและยาย พี่ชายผมคนหนึ่งและน้องสาวผมสองคนก็ทำนา ผมจึงเป็นลูกชาวนาโดยสายเลือดของบรรพบุรุษเป็นลูกชาวนาโดยกำเนิด เป็นชาวนาที่เขาเรียกว่ากระดูกสันหลังของชาติอย่างสมบูรณ์แบบ และไม่มีสมบัติอย่างอื่นนอกจากผืนนา ควายและเครื่องมือการทำนา ในขณะที่บ้านใกล้เรือนเคียงเขามี洋房พารา สวนเงาะ สวนทุเรียนเพิ่มเติมอีกต่างหาก หรือไม่ก็ค้าขายมีฐานะร่ำรวยเป็นที่นับหน้าถือตาของคนทั่วไป

กว่าจะจบ ป.4 ออกมาได้พ่อแม่และพี่ชายเลือดตาแทบกระเด็น ทำนาขายข้าวส่งให้ผมเรียน พี่ผมก็รับจ้างถางป่า รับจ้างก่อสร้างทั่วไปหาเงินให้ผมเรียน แต่ทุกคนก็พอใจเพราะผลการเรียนอยู่ในอันดับ 1-3 ทุกชั้นเรียนนับเป็นความภาคภูมิใจของพ่อแม่และพี่น้อง

ผมเองก็ไม่ได้ช่วยเหลือครอบครัวอะไรมากนัก พ่อแม่และพี่ต่างก็ไปทำนาและทำงานกันตั้งแต่ไม่สว่าง ผมต้องเลี้ยงน้อง หุงข้าวทำกับข้าวแบบง่ายๆ เสริจแล้วจึงเอาไปส่งพ่อแม่ที่นาโดยอุ้มน้องติดสะเอวไปด้วย กลับมาก็ต้องเอาน้อง

ไปเลี้ยงที่โรงเรียนได้เรียนบ้างไม่ได้เรียนบ้าง อาศัยตอนน้องหลับหรือเมื่อทุกคนกลับมาจากงานมาบ้านหมดแล้ว ตอนกลางคืนจึงได้อ่านหนังสือ ผักผ่นตนเองเป็นส่วนใหญ่ ผมจึงจบ ป.4 พร้อมเพื่อน

พอบอกว่า จบ ป.4 แล้วมาช่วยพ่อทำนาอีกแรงหนึ่ง ไม่ต้องคิดเรื่องเรียนต่อ คนอื่นเขามีเงินส่งเรียนได้แต่พ่อจนปัญญาจริงๆ แค่นี้ยังมีชีวิตรอดไปวันๆ ก็พอแล้ว พ่อยังบอกว่า ถึงเรียนได้สูงขนาดไหนก็เป็นลูกชาวนา ลักวันหนึ่งต้องกลับมาทำนาเหมือนพ่อแม่ หรือถ้าจบ ม.3 แล้วก็ไม่มีงานให้ผมทำ อย่าเรียนดีกว่า พ่อจะเอาเงินที่คิดว่าส่งให้ผมเรียนไปซื้อควายมาลัಕ್ಕูให้ผมไถนา จะได้ข้าวมากกว่าเดิมเสียอีกดีกว่ามากมาย

ผมเสียใจแต่ไม่ได้บอกใคร ใจหนึ่งก็อยากเรียนต่อเพราะผมชอบเรียนหนังสือมาก ทั้งครูประจำชั้น และครูใหญ่ก็บอกว่าผมเรียนต่อมัธยมได้ ใจหนึ่งก็สงสารพ่อแม่ สงสารพี่และน้อง ถ้าผมเรียนต่อน้องคนต่อไปคงไม่ได้เรียน ถ้าเรียนพ่อแม่ก็ต้องทำนามากขึ้นกว่าเดิม หรือไม่ครอบครัวเราคงลำบากยากแค้นลงไปกว่าเดิม ผมจะทำอย่างไรดี

ผมไปปรึกษาเพื่อนๆ ที่ทำนาด้วยกันเขาก็พูดเหมือนพ่อ ไปปรึกษาน้าอา เขาก็พูดเหมือนพ่อ เพื่อนๆ ที่มีฐานะดีกว่าเราเขาก็พูดเหมือนพ่อ มีหน้าข้ายังพูดให้ผมเจ็บปวดหัวใจอีกว่า “มึงเรียนไปก็เท่านั้นแหละ” คงมีแต่ครูพระณีครูประจำชั้นเท่านั้นที่คอยให้กำลังใจผม ช่วยหาทางออกให้ผมโดยท่านบอกว่าให้ผมเรียนไปทำงานไป หารายได้ช่วยเหลือตัวเองในเรื่องเครื่องเขียนแบบเรียนบ้าง อุปกรณ์การเรียนบ้าง ท่านจะช่วยคิดหาทางช่วยเหลือให้ ผมค่อยมีความหวังขึ้นมานิดหนึ่ง

เข้าปลายเดือนมีนาคมแล้ว ข้าวในนาสุกปลั่งเหลืองอร่ามดังรวงทอง ยามลมร้อนพัดผ่านรวงข้าวก็อ่อนไหวเป็นระลอกเหมือนคลื่นสีทอง ไปทั่วทั้งท้องทุ่งนั้นหมายถึงอาหารและเงินของครอบครัว พี่ก็หยุดงานรับจ้างมาช่วยกันเก็บเกี่ยว ข้าวในนาออกมากองนวดให้เร็วที่สุด ก่อนที่มันจะล้มทับติดดินและร่วงเป็น

อาหารนกอไปหมดหรือไม่ก็จะออกเป็นต้นอ่อนอย่างน่าเสียดาย

เมษายนผ่านไปอีกแล้วเดือนหนึ่ง ผมก็ยังไม่แน่ใจว่าจะได้เรียนต่อหรือไม่ ครูพรณีมาคุยกับพ่อแม่ที่บ้าน แม่เริ่มใจอ่อนจะให้ผมเรียน แต่พ่อที่ยืนกรานเหมือนเดิม

ครูพรณีซื้อลูกเปิดมาให้ผมเลี้ยง 10 ตัว เป็นตัวเมีย 8 ตัว ตัวผู้ 2 ตัว บอกวิธีเลี้ยงพร้อมกับให้ความหวังว่าอีกสามเดือนมันจะให้ไขวันละ 6-8 ฟอง ครูจะเอาไปช่วยขายให้ในตลาด จะทำให้ผมมีรายได้ ซื้อเสื้อผ้าอาหารและแบบเรียนช่วยเหลือพ่อแม่ได้บ้าง ผมกราบคุณครูด้วยความสำนึกในพระคุณอย่างยิ่ง

ผมมีภาระเพิ่มขึ้นมาอีกงานหนึ่งด้วยความเต็มใจ ผมต้องไปเก็บหอยในลำคลองเล็กๆ คอยดักลูกปลาตัวเล็กๆ ขอลายข้าวและเศษข้าวเปลือกจากพ่อแม่ให้เปิดกิน คอยต้อนมันออกไปเล่นน้ำในนาและต้อนมันกลับเข้าเล้าตอนใกล้ค่ำ เวลาผ่านไปเกือบเดือนคุณมันอ้วนท้วนแข็งแรงน่ารักมากทีเดียว

กลางเดือนพฤษภาคม โรงเรียนจะเปิดเรียนปีการศึกษาใหม่แล้ว ครูพรณีพาผมไปสมัครเรียนที่โรงเรียนมัธยมในตำบลโดยไม่ฟังเสียงคัดค้านทัดทานจากใครทั้งสิ้น และผมก็ตั้งใจอย่างแน่วแน่แล้วว่าผมจะต้องเรียนต่อให้ได้ จบออกมาทำงานทำหรือไม่ ไม่ใช่เรื่องที่ต้องคิดในวันนี้ ใหวันนั้นมาถึงค่อยคิดกัน

โรงเรียนมัธยมในตำบลสมัยนั้นไม่ต้องแย่งกันสอบเข้าเรียน นักเรียนมาสมัครเท่าไรรับหมด เด็กเรียนกันน้อยเพราะผู้ปกครองฐานะยากจนและไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา คงมีการสอบเพื่อความรู้พื้นฐานของเด็กและเพื่อประโยชน์ในการแบ่งชั้นเรียนเท่านั้น ซึ่ง ม.1 ที่ผมเข้าเรียนนั้นมีเพียงสองห้อง ห้องละ 20 กว่าคน ผมอยู่ห้องที่ 1 ซึ่งถือว่าเป็นห้องที่เด็กเรียนดี

โรงเรียนเปิดเทอมพร้อมกับฤดูทำนา พ่อแม่แบกไถจูงควายไปนา ผมก็เลี้ยงน้องเลี้ยงเปิด เอาข้าวไปส่งพ่อ เอาน้องไปฝากนา และไปโรงเรียนตามปกติ เปิดเริ่มให้ไขประมาณวันละ 3-5 ฟอง เอาต้มกินก่อนไปโรงเรียนบ้าง ต้มห่อไปโรงเรียนบ้างสะสมไว้วันละสองฟอง ถ้าเป็นวันเสาร์อาทิตย์ก็เก็บไว้ได้

หลายฟอง สองอาทิตย์จึงเอาไปให้ครูพรณีครึ่งหนึ่ง เดือนหนึ่งได้เงินไม่น้อยกว่าร้อยบาทเพียงพอที่จะซื้อถุงเท้า รองเท้า หนังสืออ่านเสริมบ้าง วัสดุฝึกงานอื่นๆ บ้าง โดยไม่รบกวนพ่อแม่

สอบภาคเรียนที่หนึ่งผ่านไป ผมสอบได้ที่หนึ่งในห้อง ทุกคนเริ่มเจียบเสียงลง เริ่มให้ความสนใจ คุณครูทุกคนพร้อมทั้งอาจารย์ใหญ่ก็ให้กำลังใจผมมากขึ้น ความสำเร็จของผมเริ่มมองเห็นรางๆ ขึ้นแล้ว ผมให้สัตย์ญากับตัวเองว่า

“ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นผมจะเรียนให้จบ ม.3 ให้ได้”

ประกาศผลการสอบปลายปีออกมาแล้ว ผมสอบได้ที่สอง นับเป็นความภาคภูมิใจของผมอย่างยิ่งที่สามารถผ่านการเรียนในชั้น ม.1 ได้เป็นอย่างดี ท่ามกลางความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานและการเรียน คนอื่นเขาอาจคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่สำหรับผมแล้วคิดว่าเป็นการออกศึกทำการรบกับปัญหาและอุปสรรคมากมายหลายแบบ แต่ผมก็ชนะ

เพราะเขาพูดอย่างนั้น ผมจึงมาถึงจุดนี้

ระหว่างปิดเทอมใหญ่ผมก็ไม่ได้พักผ่อนอะไร คงวนอยู่กับการสร้างเล้าเปิดให้ใหญ่ขึ้น ตอนรับการขยายพันธุ์ของมันโดยผมเอาไข่เปิดไปให้แม่ไก่ฟักแตกออกมาหลายสิบตัวที่เหลือจึงนำไปขายสะสมเงินไว้สำหรับการเรียนในชั้น ม.2 ต่อไป

การเรียนในชั้น ม.2 ของผมก็เป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่ตอนที่ผมเรียน ม.3 ได้เดือนกว่า พ่อก็จากไปอย่างไม่มีความลับ สร้างความโศกเศร้าเสียใจให้แก่พวกเราอย่างมาก เพราะนอกจากภาระในการทำนาแล้ว น้องหญิงอายุ 4 เดือน เป็นสมาชิกใหม่ในครอบครัวอีกหนึ่งคน นับเป็นเรื่องยุ่งยากและแค้นแค้นมากสำหรับผม ภาระการครองชีพที่ถีบตัวสูงขึ้นทุกวัน แต่ผมจะไม่ออกจากโรงเรียนกลางคันแน่ เน้นื่อยยากลำบากแค่ไหนก็จะยอม

เสียงวิพากษ์วิจารณ์ของคนรอบบ้าน เพื่อนที่โรงเรียนและครูบางคนเริ่ม

ตั้งขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง โดยเฉพาะเพื่อนๆ กลุ่มเดิมยังคงพูดเหมือนเดิมว่า

“กว่าแล้วมันต้องไม่จบ ม.3”

ใครจะว่าอย่างไรก็ช่างเขาผมทนได้เสมอ ผมจะไม่หวั่นไหวกับเสียงเหล่านั้นเป็นอันขาด ดีเสียอีก ผมจะเอาคำสบประมาทคำดูถูกเหยียดหยาม คำประณามเหล่านั้นมาเป็นยาชูกำลังให้ตัวเองเดินไปข้างหน้า อย่างไม่หยุดยั้ง

ผมบอกกับแม่และพี่ว่าจะไม่ออกมาเลี้ยงน้อง และช่วยแม่ทำนาเต็มเวลา ผมอยากเรียนหนังสือให้จบ ม.3 เป็นอย่างน้อย เพื่ออนาคตของผมและน้อง คนเขาดูถูกเหยียดหยามผมมาก ขอให้แม่และพี่เข้าใจและสงสารผมด้วย ผมจะไม่รบกวนเรื่องเงินแต่ขอให้ผมมีเวลาเรียนหนังสือบ้าง ซึ่งทุกคนก็เข้าใจในเจตนาผมดี

ผมอดตาหลับขับตานอนเรียนหนังสือ ตอนเช้าและเย็นก็ช่วยแม่ทำงานเล็กๆ น้อยๆ เหมือนเดิม สะสมเงินจากการขายไข่เปิดและจากการขายผักที่ปลูกในช่วงโม่งเกษตรที่โรงเรียนจนซื้อรถจักรยานได้คันหนึ่ง ผมถีบรถไปส่งน้องที่โรงเรียนประถม ขากลับก็รีบกลับบ้าน ทำให้ผมมีเวลาทำงานและอ่านหนังสือได้มากขึ้น การสอบไล่ปลายปีของชั้น ม.3 จึงผ่านไปได้อย่างสมความตั้งใจ

เพราะเขาพูดอย่างนั้น ผมจึงมาถึงจุดนี้

ผมได้พิสูจน์ให้ทุกคนเห็นแล้วว่าการเรียนของผมไม่มีปัญหา แต่มีปัญหาสำหรับแม่ พี่และครูพรณี เพราะครูพรณีต้องการให้ผมเรียนต่อจนจบ ม.6 โดยให้เหตุผลกับผมและครอบครัวว่า เรียนแค่นี้หางานได้ยากหรือถ้าได้แต่ค่าแรงต่ำมาก แต่แม่กับพี่ปิดประตูเรื่องนี้เด็ดขาด แม่บอกว่าจะปลูกบ้านใหม่แทนกระท่อมน้อยที่อยู่กับและทำนาเองก็แก่ลงไปมาก อยากให้ผมออกมาช่วยทำนาหาเงินอีกแรงหนึ่งจะดีกว่า

เสียงเพื่อนพ่อแม่สะทอนเข้าหูผมอีกครั้ง

“กว่าแล้ว จบ ม.3 มันจะทำอะไรกินต้องออกไปทำนาเหมือนพ่อแม่มันนั่นแหละ”

ผมนอนร้องไห้หลายคืน ทำไมต้องให้ผมมาเกิดเป็นลูกชานาที่ยากจนอย่างนี้ ทำไมพ่อแม่ผมจึงมีลูกหลายคน ผมเห็นแก่ตัวหรือเปล่า ทำไมต้องสร้างความไม่สบายใจให้แม่ ผมเป็นลูกอกตัญญูหรือเปล่า นี่ผมจะหยุดเรียนมาช่วยแม่ทำนาหรือจะต่อเรียนต่อดี ในสมองผมสับสนวุ่นวาย กินไม่ค่อยได้นอนไม่ค่อยหลับอยู่หลายคืน จนผมซบผอมลงเจ็บไข้ได้ป่วยบ่อยๆ โดยเฉพาะอาการปวดท้องเกิดขึ้นเกือบทุกอาทิตย์

ย่างเข้าเดือนหกแล้ว ฝนโปรยลงมาเล็กน้อยทุกวัน ลมคล่องลึกๆ หลังบ้านที่เคยแห้งจนดินแตกระแหงกลับชุ่มฉ่ำ ในนาที่มีน้ำขังพอเต็มรอยตีนควายเปิดของผมหักใจมาก มันออกเล่นน้ำไชรันไชรปากไปตามกอหญ้าริมคลองได้ต้นไม้เตี้ยๆ ตามสัญชาตญาณ แต่ก็คงไม่มีอาหารอะไรให้มันมากนัก ดูมันมีความสุขมาก ผมก็รักมัน แต่ถ้ามันมีญาณรับรู้ความรู้สึกของผมในขณะนี้ มันอาจไม่สนุกเท่าไรอย่างนั้นก็ได้

ถ้าผมเรียนต่อก็ต้องเดินทางไปกลับด้วยรถประจำทาง เพราะโรงเรียนมัธยมปลายไม่มีในอำเภอนี้ หรือใกล้เคียงคงมีแต่ในตัวจังหวัดซึ่งไกลจากบ้านผม 40 กว่ากิโล ผมคงไม่มีเวลาส่งข้าวแม่ที่นา ไม่มีเวลาเลี้ยงน้อง มีเวลาเอาใจใส่เปิดน้อยลงอย่างแน่นอน อนาคตผมจะหักตัวลงเพียงเท่านั้นหรือ

เย็นมากแล้ว พี่จุกควายมาเข้าคอกข้างบ้าน นกกากบินกลับรัง เสียงจิ้งจอกแจ๋จ้อแจ๋ของลูกนกที่อ้าปากรับอาหารจากแม่ของมันบนต้นมะขามใหญ่หลังบ้านดวงตะวันลับทิวป่าไปแล้วแต่แสงสว่างยังฉายอยู่เรื่อยๆ ทางทิศตะวันตก ผมหุงหาอาหารไว้คอยแม่เอน้องไปอาบน้ำบ่อนข้าวเสร็จแล้วจึงไปต้อนเปิดเข้าเล้าด้วยอาการเหม่อลอยหงอยเหงาอย่างไรพิกล พรุ่งนี้แล้วที่เป็นวันสุดท้ายของการสมัครเข้าเรียนต่อในชั้น ม.4 ของผม ผมจะไปสมัครดีหรือไม่?

เสียงไก่ตีปีกขันเจื้อยแจ้ว เปิดร้องเสียงดังระงมไปทั้งเล้า แม่ออกไปนาแล้วแต่น้องยังไม่ตื่น ผมจึงจัดการภาวະที่บ้าน ซึ่งเป็นงานประจำเรียบร้อยแล้วจึงเอน้องไปฝากน้ำ วังมาที่บ้านจัดแจงอาบน้ำแต่งตัวนักเรียนกินข้าวอย่าง

รีบๆ เอาทะเบียนบ้านใบสุทธิม้วนให้กลมเข้ารีบวิ่งออกจากบ้านไปคอยรถที่ถนนใหญ่ ไม่ฟังเสียงอะไรอีกแล้ว ผมจะไปสมัครเรียนต่อให้ได้

ลงจากรถเดินเข้าไปในบริเวณโรงเรียนด้วยความตกตะลึงพริ้งเพริด โรงเรียนอะไรใหญ่โตมหึมาอย่างนี้ สนามก็ใหญ่กว้างขวาง มีทั้งสนามวอลเลย์บอล สนามบาสเกตบอล อาคารเรียนก็เป็นตึกขนาดใหญ่ทั้งสองชั้นและสามชั้นหลายหลัง นอกจากนั้นก็ยังมีอาคารประกอบ เช่น โรงอาหาร โรงพละโรงฝึกงาน อีกมากมาย อาคารทุกหลังหันหน้าเข้าสู่สนามใหญ่เรียงรายโดยรอบเหมือนแท่งซีเมนต์ขนาดใหญ่เป็นกำแพงกันเป็นคอกขังนักเรียนและครูไว้ในบริเวณนั้นไม่ให้ไปไหน

แม้จะเป็นวันสุดท้ายของการรับสมัครเข้าเรียน แต่ก็มีนักเรียนมาสมัครกันมากพอดู เห็นรถเก๋งรถกระบะ และจักรยานยนต์มาจอดบนถนนหน้าอาคารกันเป็นแถวยาวเหยียด นักเรียนส่วนใหญ่จะมากับพ่อแม่หรือครูนำมาเป็นหมู่คณะ ผมคิดถึงแม่เหมือนกันแต่ก็งั้นปัญญา ป่านนี้คงจะดำนาด้วยความเหน็ดเหนื่อย แม่คงคอยข้าวปลาอาหารจากผมด้วยความหิวโหย อย่าโกรธผมนะแม่ ผมเลือกเดินมาทางนี้แล้ว

ผลการสอบเข้าเรียนมัธยมปลายประกาศออกมาแล้ว ผมอยู่ในอันดับต้นๆ ได้เรียนห้องคิงท่ามกลางความดีใจของเพื่อนบางคน และท่ามกลางความอิจฉาริษยาของเพื่อนหลายคนที่พ่อแม่รวยแต่สอบไม่ได้ และคนที่เคยสลับประมาทผม ซึ่งคนเหล่านั้นไม่ละความพยายามที่จะพุดคุ้ยทั้งต่อหน้าและลับหลังว่า “มันจะไปได้ซักกี่น้ำ” คำพุดประเภทนี้ผมชินชากับมันเสียแล้ว ผมภูมิใจในตัวเองและเชื่อมั่นในตัวเองมาตลอด

เพราะเขาพูดอย่างนั้น ผมจึงมาถึงจุดนี้

เปิดเทอมใหม่อีกครั้งด้วยความตื่นเต้นและลึกลับลึนๆ ผมต้องตื่นตั้งแต่ตีสี่ จัดการเรื่องภายในบ้านจนเสร็จจึงแต่งตัวขึ้นรถสองแถวไปโรงเรียนในตัวเมือง ใช้เวลาเดินทางชั่วโมงเศษ มุมนะเรียนหนังสือด้วยความอดทนจนสอบ

ผ่านภาคเรียนที่ 1 แต่พอขึ้นภาคเรียนที่ 2 ได้ไม่ถึงเดือนความเจ็บไข้ได้ป่วยก็เบียดเบียนผมอีกแล้ว อาการปวดท้องที่เคยเป็นๆ หายๆ มาหลายปีนั้นเพิ่มความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ผมต้องขาดเรียนบ่อยครั้ง งานบ้านก็ไม่ได้ช่วยแม่เลย ผมกลายเป็นส่วนเกินของบ้าน เป็นที่รังเกียจของเขา คงมีแต่แม่เท่านั้นที่คอยดูแล ร่างกายผมก็ผ่ายผอมลงทุกวัน ไปหาหมอหลายครั้งหมอบอกว่าเป็นแผลในกระเพาะอาหารเพราะกินไม่เป็นเวลา กินไม่เพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย พักผ่อนน้อย มีภูมิต้านทานโรคน้อยและมีความเครียดมาก

เมื่อเวลาเรียนไม่พอ จึงไม่ได้สอบปลายปี ผมต้องเรียนซ้ำชั้นด้วยความผิดหวังมากที่สุดในชีวิต เงินที่อุตส่าห์สะสมไว้ก็นำไปรักษาตัวจนหมดจำเป็นต้องขายเปิดจนเกือบหมดแล้ว ถึงเวลาแล้วกระมังที่คำพูดของพ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงและคนรอบข้างจะเป็นจริง

“มึงเรียนไปก็เท่านั้นแหละ”

“ถึงเรียนได้สูงขนาดไหนก็เป็นลูกชานา สักวันหนึ่งก็กลับมาทำนาเหมือนพ่อแม่”

“พ่อจะเอาเงินที่ส่งแก่เรียนไปซื้อควายมาไถนาดีกว่า”

“กว่าแล้ว จบ ม.3 มึงจะทำอะไรกิน

“มันจะไปได้ซักกี่น้ำ”

ทุกสรรพสิ่งยังคงก้องกังวานในหูผม ภาพที่พวกเขาแสดงออกมาทางสีหน้าและดวงตาดังคงประทับใจผมอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะเวลาที่ผมป่วยเหมือนอยู่ในโลกแห่งความผิดหวังอย่างนี้ สักวันหนึ่งเถิดเพื่อนเอ๋ย ญาติพ่อแม่พี่น้องที่เคารพนับถือทุกท่าน ผมจะนำความสำเร็จมาสู่ชีวิตผม แม่และพี่น้องผมให้ได้ ซึ่งอาจจะไม่จำเป็นจะต้องเป็นการเรียนเสมอไปได้ การศึกษาเป็นบันไดไปสู่ความสำเร็จก็จริง แต่ถ้าขาดความมานะอดทน ขาดความซื่อสัตย์ ไม่มีคุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนแล้วโอกาสแห่งความสำเร็จแห่งชีวิตที่ถาวรก็อาจจะหาไม่

ผมหารือกับแม่ว่า ถ้าไม่เรียนต่อแม่จะให้ผมทำอะไร? แม่แสดงอาการดีใจออกนอกหน้า และว่าดีจะได้มาอยู่บ้านช่วยงานบ้าน แม่กับพี่จะได้มีเวลาทำนาได้เต็มที่โดยไม่ต้องเป็นห่วงบ้าน ผมกราบลงแทบตักแม่บอกว่าผมคงทำตามแม่ไม่ได้หรอก ถ้าผมไม่เรียนต่อก็ต้องไปหางานอื่นทำในเมือง ฟีนามีจำนวนเท่าเดิม แต่ครอบครัวเรามีคนมากขึ้น จะหวังพึ่งรายได้จากการขายข้าวอย่างเดียวต่อไปคงไม่ได้แน่ อีกอย่างหนึ่งทั้งแม่และผมคงทนค่าเย้าย้ายตากถางคูเหมันคูคลองของผู้คนรอบข้างไม่ได้แน่ ราคาข้าวก็ตกต่ำลง คนซื้อโรคอบบางอย่างผมคงทำนาให้ดีเหมือนคนอื่นเขาไม่ได้แน่

แม่แสดงความเป็นห่วงผมต่างๆ นานาว่าจะไปทำงานอะไร? กินอยู่อย่างไร เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยใครจะดูแลรักษา ในเมืองนั้นคงไม่สบายเหมือนบ้านเรา ความลำบากคงมีมากกว่าบ้านเราแน่ และผมก็ไม่รู้จักใครมาก่อน นั่นเป็นความจริงใจที่ผู้เป็นแม่มีต่อลูก ดีชั่วอย่างไรแม่ไม่เคยโกรธลูก ให้อภัยในความผิดพลาดของลูกเสมอ ผมให้เหตุผลกับแม่เพิ่มเติมหลายข้อจนแม่พูดว่า “แล้วแต่เอ็ง”

เก็บเสื้อผ้าชุดใส่กระเป๋ ไปข้างหน้าโดยไม่ต้องเหลียวหลังว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น ไปเข้าเมืองใหญ่ เมืองที่มีความเจริญก้าวหน้าด้วยวัตถุเต็มอัตราศึก เมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อกระฉ่อนไปทั่วโลก ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาเที่ยวกันอย่างหนาแน่น ธุรกิจด้านโรงแรม เกสต์เฮาส์ บ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม บังกะโล และสถานบริการอื่นเต็มพิดไปหมด ทั้งในตัวเมือง ตามชายหาดบนภูเขา ล้วนแล้วแต่เป็นตึกสูงๆ ผู้คนพลุกพล่านขั้วไขว่ทำงานทั้งด้านบริการ การก่อสร้าง ค้าขาย ฯลฯ ดูสับสนวุ่นวายเหมือนเมืองนี้ไม่มีกลางคืน เป็นเมืองที่ไม่เคยหลับ รถยนต์ รถจักรยานยนต์คร่ำเต็มเมือง ไม่รู้เขาเอาเงินมาจากไหนเที่ยวเตร่หาความสำราญกันตลอดคืน

ผมเข้าไปหาหลวงพ่อบุญวัดซึ่งอยู่กลางเมือง ขออาศัยกุฏิพระหลังเก่าข้างโรงครัวพักอยู่คืนหนึ่ง ซื้อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและจากส่วนกลางอย่างละ

แต่งตัวคอยสุภาพหน่อยมักจะเป็นพวกจีนและญี่ปุ่น

ร้านรวงต่างๆ ก็เต็มไปด้วยสินค้าราคาแพงหลายชนิด เช่นพวกเพชรพลอย เงิน ทอง พวกของที่ระลึกนานาชนิดที่ทำมาจากไม้บ้าง ผ้าบ้าง เปลือกหอย กระดองเต่าอีกมากมายเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติมาก ตามแผงขายหนังสือก็มี พวกฝรั่งเลือกซื้อหนังสือกันคนละหลายเล่ม เย็นลงมากแล้วรถราบนถนนก็เพิ่มจำนวนมากขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นพวกรถเก๋ง โดยเฉพาะรถเครื่องเมืองนี้ช่างมากเสียจริงๆ ผมหาข้าวราดแกงกินเสียจานหนึ่งจึงเดินกลับวัด

ก่อนนอนคืนนั้นผมนอนอ่านหนังสือพิมพ์ที่เขาให้มาเกือบทุกตัวอักษร เป็นหนังสือพิมพ์ราย 5 วัน จำนวน 16 หน้า ขนาดเท่ากับหนังสือพิมพ์รายวัน ที่ออกมาจากกรุงเทพฯ การแบ่งเนื้อหาสาระของแต่ละหน้าก็คล้ายคลึงกัน ส่วนใหญ่จะเป็นข่าวอาชญากรรม อุบัติเหตุ บันเทิง ธุรกิจ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดนั้นเป็นหลัก จะมีต่างจังหวัดใกล้เคียงบ้างก็เพียงเล็กน้อย แต่ที่มีมากที่สุดเกือบครึ่งหน้าคือการลงโฆษณา เช่น กิจกรรมของโรงแรม สถานเริงรมย์ ที่พักบ้านตากอากาศ คอนโดมิเนียม ขายที่ดิน ประกาศศาล จิปาถะครบเครื่องหลายเรื่องปนกันไปทุกหน้า ผมคิดว่าก็น่าอ่านดีเหมือนกันสำหรับคนบ้านนาที่ผิดหวังจากการเรียนและกำลังหางานทำ

เกือบเที่ยงคืนแล้วอากาศยังคงร้อนอบอ้าว ในวัดเจียบสงบลงแต่อกวัดยังคงมีเสียงรถยนต์ รถเครื่องดังไม่ขาดสาย ผมนอนไม่ค่อยหลับ เพราะไม่ชินกับเสียงเหล่านั้น ไม่เหมือนกับบ้านนาที่ผมจากมา ป่านนี้ทุกคน ควาย และสัตว์ทุกตัวคงหลับสบายกันไปหมดแล้ว ท่ามกลางอากาศที่เย็นสบายกว่าห้องแอร์ ผมคิดถึงแม่คิดถึงพี่น้อง และเปิดที่เหลื่ออยู่ไม่ถึงสิบตัว ถ้าเขาไม่รับผมเข้าทำงานผมจะไปหางานที่ไหนอีก หลวงพ่อจะให้ผมอยู่ต่อไปอีกกี่วัน เงินที่มีมานิดหน่อยก็กำลังจะหมด ถ้าเขารับเขาจะให้ผมทำอะไร? เพราะงานที่โรงพิมพ์ผมไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน เขาจะให้ค่าแรงเท่าไร? พรุ่งนี้รู้กัน

ผมมาถึงโรงพิมพ์เช้าเกือบเก้าโมง พบผู้หญิงคนเมื่อก่อนนำผมเข้าไปพบคนที่เขาบอกว่าเป็นเจ้าของและบรรณาธิการ รูปร่างสูงใหญ่ ผิวขาว ตาชั้นเดียวท่าทางภูมิฐานน่าเกรงขามมาก นั่งทำงานคนเดียวในห้องแอร์ ตามฝาผนังห้องมีหิ้งทำด้วยไม้และเหล็กสวยงามถูกบรรจุด้วยแฟ้มหนาๆ และหนังสือหลายชนิดหลายขนาดเต็มไปหมดเกือบรอบห้อง เครื่องโทรศัพท์เครื่องพิมพ์ดีดวางอยู่บนโต๊ะพร้อมหนังสือพิมพ์อีกหลายฉบับจนโต๊ะนั้นเกือบไม่มีที่วางแขน

เมื่อผมยกมือไหว้และนั่งลงเรียบร้อยแล้ว ท่านจึงบอกว่ารับผมเข้าทำงานแล้วตั้งแต่วันนี้ โดยทำงานทั่วไปในห้องเครื่องพิมพ์ คอยทำความสะอาดบิดกวาดเช็ดถู หยอดน้ำมันเครื่อง ดูแลความเรียบร้อยของเครื่องพิมพ์ ทำความสะอาดพื้น เก็บกระดาษเหลือใช้ให้เรียบร้อย คอยช่วยช่างพิมพ์เขาตามที่เขาจะใช้อะไรในห้องนั้น มาทำงานเจ็ดโมงเช้าเลิกห้าโมงเย็นมีที่พักและอาหารเที่ยงให้ เรื่องเงินท่านไม่ได้พูด ผมยกมือไหว้ลาออกมาเดินไปห้องเครื่องพิมพ์ “ฉบับกระะ” นั้น

ผมยังทำอะไรไม่ถูกคงยืนดูเขาทำงานไปพักหนึ่งก่อน มีพวกผู้หญิงวัยรุ่นสามคนนั่งเก้าอี้ตัวสูงเก็บแท่งเหล็กที่มีตัวอักษรไทยนู่นขึ้นมาหลายขนาดเรียงเป็นแถวกลับหัวกลับหางวางในกรอบเหล็กสี่เหลี่ยมจัดระยะให้สวยงามตามข้อความในกระดาษที่เขาเขียนมาให้ซึ่งวางอยู่ข้างตัว เสร็จแล้วจึงเอากกรอบเหล็กนั้นมาให้ลูกพี่ผมเป็นแท่งๆ เล็กบ้างใหญ่บ้างวางลงบนกรอบแทนพิมพ์อันใหญ่ เขาใช้หมอนเหล็กอันเล็กๆ เคาะค่อยๆ เพื่อจัดระยะกลุ่มตัวอักษรเหล่านั้นให้เข้าที่ตามต้นแบบในกระดาษผืนใหญ่ที่คืบเขานไว้ข้างแทนพิมพ์ เมื่ออัดแน่นเต็มเบ้าแล้วจึงนำแทนพิมพ์นั้นเข้าเครื่องพิมพ์อีกครั้งหนึ่ง เขาบอกให้เด็กอีกคนหนึ่งไปเอากระดาษสีขาวที่ตัดได้ขนาดพอดีแล้วมาวางซ้อนกันหนาบนเครื่องพิมพ์ สั่งให้ผมไปดับสวิดซ์ไฟให้เครื่องทำงาน ลูกพี่ถึงแยงยาวคู่หนึ่งจะเลียดตัวเองลงบนจานหมึกกลมสีดำที่หมุนและยกตัวเองขึ้นมารับได้

จังหวะเหมาะเจาะพอดี จึงดีตัวออกจากกัน ลูกกลิ้งคู่หนึ่งดึงตัวเองเอาหมึก ลงมาปาดหน้าแบ้นหลักที่ตัวหนังสือเรียงอยู่แล้วจึงกลับไปอยู่ที่เดิม แบ้นหลัก ตัวหนังสือจึงผละเอียงตัวออกจากร่องให้กระดาษถูกดึงค่อยๆ ลงมาข้างใต้ได้ ที่ แล้วจึงกระแทกตัวเองกดทับลงบนกระดาษจึงผละตัวตัวเองออกมาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้กระดาษถูกดึงไปวางไว้อีกทีหนึ่ง เป็นอันเสร็จไปหนึ่งหน้าและเสียงดัง “ฉับแกระ” ก็จบไปคำหนึ่ง

ผมช่วยเอากระดาษมาป้อนเครื่องพิมพ์บ้าง ช่วยจัดกระดาษที่พิมพ์ แล้วบ้าง ไปซื้อโหลเลี้ยงกับเครื่องต้มชูกำลังให้ลูกพี่บ้างจนถึงเที่ยงมีคนเอา ข้าวผัดเผ็ดหมูราดหน้ามาให้กิน เสร็จแล้วจึงทำงานต่อในลักษณะเดิมจนถึง ห้าโมงเย็น ต่างคนก็รีบกลับบ้านกลับที่พัก หลายคนไปด้วยรถเครื่องของตนเอง บางคนไปด้วยรถเครื่องรับจ้างบ้าง รถตุ๊กๆ บ้าง ส่วนผมเอาน้ำแข็ง ใส่ถุงเติมน้ำจันทน์เต็มแล้วก็เดินดูตไปจนถึงวัด เข้ากราบลาหลวงพ่อบัณฑิต ออกมากินข้าวราดแกงเสร็จ จึงเดินไปบ้านพักที่โรงพิมพ์จัดให้ซึ่งอยู่ในซอย เล็กๆ ไม่ไกลจากโรงพิมพ์มากนัก

ที่พักของพวกผมเป็นห้องแถวไม้เตี้ยๆ ทรงเพิงหมาแหงน หลังคามุงสังกะสี พื้นซีเมนต์หยาบๆ กันห้องด้วยเศษลังไม้ฉำฉาปนกับกระดาษลูกฟูกหนาๆ แบ่งเป็นห้องเล็กๆ ได้ห้าห้องพอที่พวกผู้ชายจะนอนและวางของได้เล็กน้อย มีหมอนเก่าๆ วางอยู่บนเสื่อที่ปูทับบนเตียงไม้เก่าอยู่ใบหนึ่ง ไม่มีผ้าห่มให้ รุ่ยที่ที่อยู่ด้วยกันมีหมอนหนุนข้าวไฟฟ้า เลิกงานแล้วเขาจะซื้อข้าว ใสถุงพลาสติก จัดการหุงข้าวกัน เขาบอกว่าประหยัดดี ถ้ากินข้างนอกจะแพง เข้าไปอีกสี่ห้าบาทเพราะค่าครองชีพในเมืองนี้สูงมาก ผมเองนั้นไม่คิดอะไร มากในเรื่องของการกินอยู่ เพราะอยู่ที่บ้านผมก็เคยลำบากมากกว่านี้หลายเท่า ในใจครุ่นคิดถึงเรื่องทำงานเท่านั้นว่าจะมีความก้าวหน้าต่อไปอย่างไร จะมีรายได้ส่งไปให้แม่ได้ชื่นใจบ้างไหม และจะลบคำสบประมาทของคนที่บ้านเกิด ได้อย่างไรหรือไม่?

ผมทำงานที่โรงพิมพ์นี้ได้เจ็ดวัน หนังสือออกไปแล้วหนึ่งฉบับ ดูที่หัวหนังสือพอทราบได้ว่าหนังสือพิมพ์นี้มีอายุเกือบห้าปีแล้ว เพื่อนรุ่นพี่บอกว่าเดิมทำกันเฉพาะในครอบครัวออกเป็นรายสัปดาห์ เมื่อจังหวัดพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยว เศรษฐกิจดีขึ้น การดำเนินการพัฒนาขึ้นมา โดยมีตำแหน่งบรรณาธิการซึ่งก็คือเจ้าของเดิมนั่นแหละ มีกองบรรณาธิการ 3-4 คน ซึ่งบางครั้งก็ต้องออกไปทำข่าว ถ่ายภาพ หาโฆษณา กลับมาพิมพ์ต้นฉบับจัดหน้าสารพัดงานที่ต้องช่วยกันทำ บางฉบับต้องเร่งงานกันทั้งคืน เพื่อให้หนังสือพิมพ์ออกให้ทันในวันรุ่งขึ้น

เที่ยงของวันนั้น หลังจากกินข้าวเสร็จแล้วมีคนมาเยือนของสีขาวให้แล้วบอกว่า “ค่าแรง ฉบับแรกของแก” ลูกพี่ถามว่าได้เท่าไร ผมแหม่บอกดูแล้วบอกว่า “สองร้อย” เขาบอกว่า “ดีแล้วเพิ่งมาทำงานไม่กี่วัน ต่อไปคงมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะค่าแรงที่ขึ้นอยู่กับรายรับของแต่ละฉบับว่ามีโฆษณาเข้ามาน้อยเท่าไร วางขายในตลาดได้มากน้อยขนาดไหน ถ้าข่าวดังๆ เป็นที่สนใจของผู้คนส่วนใหญ่ก็จะขายได้ดีเป็นครั้งคราว หลังจากนั้นสถิติก็จะลดลงมาอีก ขึ้นๆ ลงๆ อย่างนี้แหละ คนเขาซื้อหนังสือพิมพ์จากส่วนกลางเสียมากกว่า เพราะการขนส่ง การสื่อสาร และเทคโนโลยีทันสมัยและรวดเร็วมากขึ้นจนเราลงทุนไล่เขาไม่ทัน รายได้ส่วนใหญ่จึงเกิดจากการลงโฆษณาของธุรกิจในท้องถิ่นซึ่งเกิดจากความเกรงใจและความเคารพนับถือกัน” พูดจบลูกพี่จึงชวนไปทำงานต่อ

ผมทำงานในหน้าที่ “คนใช้ทั่วไป” ในห้องเครื่องพิมพ์เกือบปี ส่งเงินไปให้แม่จำนวนหนึ่ง คิดว่าพอที่แม่จะดีใจบ้าง แม่ให้พี่เขียนจดหมายมาบอกว่าจะสะสมเงินไว้จ้างคนช่วยทำนาในฤดูที่จะถึงนี้ และบอกว่าให้ผมขยันทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ใ้รักษาสุขภาพ อย่าเที่ยวกลางคืน อย่าเล่นการพนัน อย่าคบเพื่อนเลว อย่าลองของเสพติดและอย่าอะไรอีกหลายๆ อย่าง ในเจตนาที่ดีของผู้เป็นแม่ที่มีต่อลูก

เมื่อวันวานมีการประชุมระดับหัวหน้างาน ลูกพี่มาบอกว่า ตัวเขาเองจะได้เลื่อนจากช่างพิมพ์ไปทำงานจัดหน้าหนังสือพิมพ์หรือต้นฉบับนั่นเอง เพราะเขาเห็นว่าผมสามารถคุมเครื่องพิมพ์ได้เองแล้ว จึงตั้งให้ผมเป็นหัวหน้าในห้องนี้โดยเขาจะเพิ่มค่าแรงให้อีก และลูกพี่ยังบอกให้ผมใช้เวลาว่างออกหาโฆษณาตามลงตามอัตราที่โรงพิมพ์ตั้งไว้ เขาจะให้เงินอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนเงินที่หาได้ คนอื่นอาจคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา แต่สำหรับผมถือว่าเป็นความก้าวหน้าอีกขั้นหนึ่งที่น่าภาคภูมิใจ และจะทำงานอย่างเต็มความสามารถ

หลังเลิกงานหรือวันไหนที่ไม่ได้เดินเครื่องพิมพ์ ผมจะออกหาโฆษณาตามร้านค้าในเมืองโดยไม่เลือกว่าเป็นร้านเล็กร้านใหญ่หรือขายอะไร ผมจะหาโอกาสไปนั่งคุยกับเขา สร้างความสนิทสนมไปเรื่อยๆ สัปดาห์แรกไม่ได้สักราย เพราะเขาไม่รู้จักผม ทำให้หมดกำลังใจไปบ้างเหมือนกันแต่ก็จะพยายามต่อไป ความเพียรอยู่ที่ไหน ความสำเร็จย่อมอยู่ที่นั่น ไม่มีงานอะไรที่ตั้งใจจริงแล้วไม่สำเร็จ คำสอนของครูบาอาจารย์ในอดีตประดังเข้ามาในความคิดของผม ผมเจียดเงินซื้อหนังสือประเภทจิตวิทยาในการขายตรงบ้าง วิธีสร้างความสำเร็จและชนะใจคนบ้างมาอ่านตอนกลางคืนทำให้มองเห็นแนวทางในการทำงานได้มากขึ้น สัปดาห์ถัดมาผมเริ่มมีงานโฆษณาเข้ามาเล็กน้อย แต่ก็ได้เก็บข้อมูลอื่นๆ เช่น ราคาที่โรงพิมพ์ตั้งไว้ นั้น ถ้ามีการใช้เนื้อที่มากและจำนวนครั้งมากขึ้น จะลดราคาให้เขามากน้อยอย่างไร หรือถ้าเขาจะจ่ายเงินร้อยละ 70-80 ส่วนที่เหลือให้เราไปให้บริการเขาจะได้หรือไม่? ผมนำรายละเอียดเหล่านี้มาปรึกษากับบรรณาธิการและหาทางออกด้วยกัน จนเงื่อนไขต่างๆ อยู่ในลักษณะที่เหมาะสม ทำให้ผมหาโฆษณาได้มากเป็นพิเศษในเดือนนั้น และอีกหลายเดือนถัดๆ มา ได้รับคำสรรเสริญจากท่านบรรณาธิการจนเพื่อนร่วมงานหลายคนมองผมด้วยสายตาที่แปลกๆ บางคนที่เคยพูดคุยกันหยอกล้อกันก็ดูเหมือนเขาเจตนาให้ผมได้ยินอีกว่า

“มันจะเก่งไปถึงไหนก็แค่ไฉ่เติ๊กล่างเครื่อง”

อย่างเข้าปีที่สองแล้ว งานหน้าเครื่องพิมพ์ของผมไม่มีอะไรบกพร่อง เพราะผมมีผู้ช่วยเพิ่มอีกคนหนึ่ง งานหาโฆษณาก็ประดังเข้ามามากมาย บรรดาห้างร้าน บริษัท โรงแรมและธุรกิจอื่นๆ เริ่มมอบความไว้วางใจและให้เกียรติผมมากขึ้น จนทางกองบรรณาธิการต้องเพิ่มหน้าหนังสืออีก 4 หน้า เป็น 20 หน้า ในปีนี้และวางเงินดาวนัรจกรยานยนต์ให้ผมผ่อนคันหนึ่ง ทำให้ผมทำงานสะดวกมากขึ้น เมื่อลูกค้ามีกิจกรรมต่างๆ ผมจะมีของขวัญของฝากไปร่วมด้วยทุกครั้ง เมื่อเวลาคนในครอบครัวหรือคนในหน่วยงานเจ็บไข้ได้ป่วยผมก็ไปเยี่ยมเยียนด้วยความจริงใจและสำนึกในบุญคุณที่เขามีต่อผม และหนังสือพิมพ์ของเรา จนทำให้ผู้บริหารและเจ้าของธุรกิจหลายแห่งที่พอใจในอัธยาศัยไมตรีจิตของผม โทรศัพท์มาเพิ่มเวลาและเนื้อที่โฆษณาในนามผมถึงโรงพิมพ์อีก

แต่สังคมมนุษย์ยังคงเต็มไปด้วยกิเลสตัณหา ลาภยศสรรเสริญสุข ไม่มีจุดจบหรือเขียนเป็นสูตรเป็นทฤษฎีไม่ได้ ความอิจฉาริษยา การยุยงส่งเสริม การประจบสอพลอ ใส่ร้ายป้ายสีไม่หมดไปจากผู้คนทุกเหล่า ทุกกลุ่มอาชีพ เหมือนกับที่ผมพบอยู่ในขณะนี้

บรรณาธิการหรือเจ้าของผู้พิมพ์ผู้โฆษณาเรียกผมเข้าไปพบหลายครั้งในสัปดาห์นั้น แจ้งข้อกล่าวหาผมหลายเรื่อง เช่น เรียกเงินจากเจ้าของดิสโก้เธค ที่ทำผิดกฎหมาย เรียกเงินจากบ่อนการพนันและเจ้ามือกินรวบ และเรียกเงินจากเจ้าของโรงแรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อมเนื่องจากเขาไม่ยอมลงโฆษณาให้ ผมได้ชี้แจงกับท่านบรรณาธิการหลายครั้ง โดยบอกว่าผมไม่เคยรีดไถเงินหรือยื่นเงื่อนไขอย่างนั้นกับใคร เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ผมเข้าใจและปฏิบัติตามบรรณาธิการอย่างเคร่งครัด ซื่อสัตย์ต่องานในหน้าที่และรับผิดชอบต่อประชาชน มีอุดมการณ์ตามที่ท่านได้เคยอบรมผมตั้งแต่แรกเข้าทำงาน ซึ่งต่อมาท่านก็พยายามค้นหาข้อเท็จจริง ปรากฏว่าคนในโรงพิมพ์ไปบอกเพื่อนเขาซึ่งเป็นคนภายนอกเป็นผู้ให้ข่าวแก่ท่านเพื่อให้ร้ายป้ายสีผม เมื่อท่านรู้ความจริงจึงขอโทษผมและเพิ่มความรักความสงสารความไว้วางใจผมมากขึ้น ท่ามกลางความอิจฉาตาร้อนของคนรอบข้าง

ช่างมัน เรือชีวิตผม ผมเท่านั้นที่เป็นผู้ถือหางเสือ

วันนี้บรรณาธิการได้เรียกทุกคนเข้าประชุม ท่านได้ประกาศให้ทุกคนทราบ ว่า ท่านตัดสินใจแต่งตั้งให้ผมเป็นหัวหน้าฝ่ายโฆษณาและบอกลักษณะงานว่า ต่อไปนี้งานโฆษณาทุกชิ้นจะต้องผ่านผมก่อนจึงไปถึงท่าน ให้ผมเป็นผู้พิจารณาและตัดสินใจว่าจำนวนเนื้อที่ จำนวนเงินและเงื่อนไขการจ่ายเงิน รูปแบบการจัดหน้า การเก็บและจ่ายเงินเป็นหน้าที่ของผมทั้งหมด เพราะตอนนี้เราได้เปลี่ยนเครื่องพิมพ์เป็นออฟเซต งานจะต้องออกมาอย่างประณีตน่าหน้าคู่แข่งในจังหวัดได้อย่างมีคุณภาพ ในขณะที่เดียวกันค่าใช้จ่ายก็มากขึ้น เป็นเงาตามตัว ขอให้พวกเราทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพภายใต้การควบคุมของผมต่อไป

เพราะเขาพูดอย่างนั้น ผมจึงมาถึงจุดนี้

ผมขออนุญาตบรรณาธิการไปเยี่ยมบ้าน พ่อเอาเงินและความคิดถึงแม่ ญาติพี่น้อง ท้องนา ควายและเปิดที่ดินร้างให้ผมมาถึงจุดนี้ ไปพบกับบรรยากาศที่บริสุทธิ์ของธรรมชาติ ความสงบเย็น ไปเยี่ยมครูพรณี ไปเยี่ยมเพื่อนที่ชอบพอและเข้าใจกันในอดีต หลายคนยังคงทำนา มีบางคนที่ยื่นต่อหรือไม่ก็ออกไปทำงานต่างจังหวัด ผมบอกแม่ให้พักผ่อนมากๆ เรื่องเงินผมจะส่งมาให้แม่จ้างเขาทำนาและปลูกบ้านเอง ผมเล่าการทำงาน ความเป็นอยู่ให้สมาชิกในครอบครัวทราบ ซึ่งทุกคนก็พอใจและยินดีในความสำเร็จของผมระดับหนึ่ง

ผมนอนคิดวางแผนการทำงานที่บ้านอยู่สามวันจึงกลับ ถ้าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงเดือนหนึ่งผมจะประชุมคนในฝ่ายงานของผมครั้งหนึ่ง ส่วนใหญ่จะเป็นการตรวจสอบความเรียบร้อยและแก้ปัญหาการทำงานที่มีมาให้แก้เกือบทุกวัน ผมมักจะเน้นให้ผู้ร่วมงานทราบว่างานหนังสือพิมพ์เป็นงานที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีชีวิตมีจิตวิญญาณ จะหยุดนิ่งอยู่กับที่ไม่ได้ จะต้องมีการพัฒนาไปตามสภาพแวดล้อมของสังคมอย่างไม่หยุดยั้ง เป็นงานที่ต้องจรรีกรักกตดีต่อประชาชนและประเทศชาติ อย่าทำอะไรโดยขาดความยั้งคิด พวกเราเปรียบ

22 เรื่องสั้น สะท้อนภาพชีวิตมนุษย์

ผ่านสถาบันครอบครัว การศึกษา ศาสนา องค์กรวิชาชีพ
ท้องถิ่น ชุมชน สังคมไทย สังคมโลก

ตัวอย่าง

The Knowledge Center

นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

ความจริงสีดำ

